

การบริหารงานตามหลักสังกัดหวัด 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

The Administration with Sangkahavattu 4 of Phatong Subdistrict
Administration Organization Hat Yai District Songkhla Province

จักรวาล สุขไมตรี^{1,*}
Jagraval Sukmaitree^{1,*}

รับบทความ 27 พฤศจิกายน 2561 แก้ไข 18 มกราคม 2562
ตอบรับ 5 กุมภาพันธ์ 2562
Received 27 November 2018 Revised 18 January 2019
Accepted 5 February 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังกัดหวัด 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานตามหลักสังกัดหวัด 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 30 คน ได้แก่ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลพะตง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย และวิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา โดยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาความผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นั้นเกิดจากบุคลากรในองค์การเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน โดยสภาพปัญหาในการบริหารงานองค์การมีอยู่ 4 ประการ คือ 1) บุคลากรในองค์การบางท่านขาดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน การให้อภัยกัน 2) บุคลากรในองค์การบางท่านใช้คำพูดในการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม ไม่สุภาพ พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดนินทาว่าร้าย พูดเพ้อเจ้อ หาแก่นสารไม่ได้ 3) บุคลากรในองค์การบางท่านขาดจิตสาธารณะ ขาดความซื่อตรง ซื่อสัตย์สุจริต 4) บุคลากรในองค์การบางท่านขาดการวางตนให้เหมาะสม ไม่ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดี มีความประพฤติไม่เหมาะสมอดทนอดกลั้น แบ่งแยก เลือกที่รักมักที่ชัง ปฏิบัติตามระเบียบวินัยไม่เคร่งครัด การใช้เหตุและผลในการพิจารณาตัดสินใจยังใช้ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

Graduate School, Mahamakut Buddhist University, Phutthamonthon District, Songkhla Province 73170, Thailand

* Corresponding author, e-mail: Jasu 1881@hotmail.co.th

2) แนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งต้องแก้ไขที่ตัวบุคลากรในองค์การเป็นสำคัญ ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอัตถจริยา และ 4) ด้านสมานัตตตา โดยจะต้องบริหารตน บริหารคน และบริหารงาน

คำสำคัญ: การบริหารงาน, สังคหวัตถุ 4, ทาน, ปิยวาจา, อัตถจริยา, สมานัตตตา

ABSTRACT

This is the qualitative research. The objectives were composed of two objectives as following 1) to study the state of the problems on administration of Phatong Subdistrict Administrative Organization (SAO), Hat Yai district, Songkhla province, 2) to present on the guideline on administration according to Sangkahavattu 4 in SAO, Hat Yai district, Songkhla province. Data collection was done by In-depth Interview 30 key informances; regular staffs and contemporary staffs in Phatong SAO, Hat Yai District, Songkhla province. The data from in-depth Interview was analyzed by analytic Induction and content Analysis data presentation by descriptive Interpretation.

The result of this research finding that:

1. The state of administration in Phatong SAO, Hat Yai district, Songkhla province. The problems were occurred by the personnel in administration which are composed of four aspects as following; some of personnel without 1) compassion and forgiveness 2) good communication skill, not polite, lie, gossip, without any substance 3) without public mind, honesty and fairness, and 4) suitable self-performance, not regarding in morality, not proper character, dissemination, not strict in disciplines, to make decision without reasonable.

2. The guideline on administration according to Sangkahavattu 4 in Phatong SAO, Hat Yai district, Songkhla province which are resolved in personnel in office as the core for four aspects; 1) The aspect of Dana (Giving); self-management, personnel management and job management, 2) The aspect of Piyavaja (nice speech); self-management, personnel management and job management, 3) The aspect of Atthajariya (welfare); self-management, personnel management and job management, and 4) The aspect of Samanattata (self consistently); self-management, personnel management and job management.

Keywords: Administration, Sangkahavattu 4, Giving, Nice Speech, Welfare, Self Consistently

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งข่าวสาร และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้หน่วยงาน ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหากหน่วยงานใดไม่ปรับตัวนั้นหมายถึงหน่วยงานนั้น ๆ ต้องเสื่อมสลายไปในที่สุด แต่การที่หน่วยงานจะประสบผลสำเร็จต้องขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานเป็นสำคัญ เพราะมนุษย์เป็นผู้ที่บริหารจัดการงานในหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

องค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ประสบกับปัญหาในการบริหารจัดการเช่นกัน ซึ่งในแผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564) ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในยุทธศาสตร์ที่ 7 ด้านการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการ มีจุดที่ควรพัฒนา คือ การปฏิบัติงานของบุคลากรขาดประสิทธิภาพ โดยมีสาเหตุมาจากบุคลากร

ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย บุคลากรมีไม่เพียงพอ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน และมีข้อบังคับหลายฉบับที่ทำให้การแบ่งงานไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมาน รังสิโยภุชญ์ (2546, น. 62-67) ที่เห็นว่า ปัญหาการมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประเภทเกินไป และแต่ละประเภทจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายคนละฉบับ ทำให้เกิดปัญหาในการบริหาร การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ประชาชนเกิดความสับสน ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐยังขาดทัศนคติที่เหมาะสมในการให้บริการประชาชน ขาดความรู้ความสามารถ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระสมสฤษฎ์ สุทธิญาโน (นิลแก้ว) (2558) ที่พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้รับโอกาสมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลมีระเบียบ ข้อบังคับ และภาระหน้าที่ ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิด ทั้งต่อบุคลากรต่อประชาชนทั่วไป และยังไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้ดี

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว มักเกิดจากบุคลากรในองค์การเป็นสำคัญ เพราะบุคลากรแต่ละคนมีพื้นฐานในด้านต่าง ๆ มาแตกต่างกันจึงเป็นผลทำให้ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติของบุคลากรแต่ละคนมีการประพฤติปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาคือ นำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพราะหลักธรรมสอนให้มนุษย์มีสติในการดำเนินชีวิต ประพฤติปฏิบัติต่อกันในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งกาย วาจา ใจ ซึ่งหลักธรรมที่เกี่ยวข้องในพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2539) สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิวรรค ฉบับภาษาไทย เล่มที่ 11 ข้อที่ 313 หน้าที่ 295 ได้ระบุไว้ คือ สังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) ทาน 2) ปิยวาจา 3) อตถจริยา 4) สมานัตตตา โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารของหน่วยงาน นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสามารถนำองค์ความรู้ไปเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติเพื่อดำรงชีวิตประจำวัน การทำงานร่วมกัน และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสัมภาษณ์เป็นแบบที่มีโครงสร้าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลพะตง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 44 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยคัดเลือกจากพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลพะตง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยกำหนดคุณลักษณะคือ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าประถมศึกษา และมีตำแหน่งเป็นพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลพะตง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานตามหลัก สังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในด้านสังคหวัตถุ 4 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จากพระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และข้อมูลทุติยภูมิ คือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย หนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร เช่น หนังสือ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือสิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการบริหารองค์การ รวมถึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แล้วสรุปเป็นประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ 4 ประการ คือ 1) ปัญหาอันเกิดจากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน การให้อภัยกัน การช่วยเหลือกัน 2) ปัญหาอันเกิดจากการใช้คำพูดในการสื่อสาร 3) ปัญหาอันเกิดจากจิตสาธารณะ เพื่อส่วนรวม 4) ปัญหาอันเกิดจากการวางตนให้เหมาะสม และเสมอภาค

ขั้นที่ 3 นำผลการศึกษาในขั้นที่ 1 และ 2 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Face-to-Face In-depth Interview) จำนวน 30 คน พร้อมกับส่งบริบทเนื้อหาต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยส่งแบบสัมภาษณ์ให้กลุ่มเป้าหมายเพื่อตอบคำถาม และความชัดเจนในคำตอบที่ได้รับ รวมถึง กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามชนิดเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาความ (Descriptive Interpretation)

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) วิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ นำมาตีความ เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นั้นมีอยู่ 4 ประการ คือ 1) บุคลากรในองค์การบางท่านมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น หรือสังคมโดยรวมมีน้อย ขาดการประสานงานร่วมมือกัน ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะ ขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน การแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วม การแก้ไขปัญหาในการทำงานร่วมกัน การกระจายงานยังมีน้อย อิจจาริยา ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2) บุคลากรในองค์การบางท่านมีการใช้คำพูดในการสื่อสารที่เป็นไปในลักษณะที่ไม่สุภาพ ไม่ไพเราะต่อเพื่อนร่วมงาน พูดเท็จ พูดโกหก พูดล้อเสียด พูดหยาบคาย พูดนินทาว่าร้ายผู้อื่น พูดเพื่อเจ้า ใช้คำพูดที่ปล่อยให้ไปเป็นไปตามความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดเอง โดยไม่คิด หรือไตร่ตรองก่อนที่จะพูด 3) บุคลากรในองค์การบางท่าน ทำงานเป็นแบบต่างคนต่างทำ ขาดความซื่อตรง ซื่อสัตย์สุจริต ขาดจิตสาธารณะ ต่างมุ่งที่จะให้ตนเองบรรลุเป้าหมายของตนเอง 4) บุคลากรในองค์การบางท่านวางตนไม่เหมาะสม ไม่ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดี มีความประพฤติไม่เสมอต้นเสมอปลาย แบ่งแยก การปฏิบัติตามระเบียบวินัยไม่เคร่งครัด ยึดอารมณ์ตนเองเป็นที่ตั้ง ขวัญและกำลังใจบุคลากรในองค์การเกิดการสับสน การตรงต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายยังไม่ชัดเจน

2. แนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คือ นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นแนวทางในแก้ไขเพื่อให้บุคลากรในองค์การเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีคุณธรรม ศีลธรรมอันดี

งามทั้งกาย วาจา และใจ ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านทาน กล่าวคือ การบริหารตน ควรปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย ไม่นิ่งดูดายกับงานของส่วนรวม ร่วมกิจกรรมขององค์การอย่างเต็มที่ ศรัทธาต่อหน่วยงาน ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่เอาวัดเอาเปรียบกันมีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส กระตือรือร้น พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน พุดชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นผู้รู้จักให้โดยไม่หวังผลตอบแทน และจริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน มีความรัก ความผูกพันที่ดีให้กัน เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม สำหรับการบริหารคน ควรสร้างจิตสำนึก ปลุกฝังให้พนักงานทุกคนปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ ไม่ทำดีต่อหน้า ไม่หวังผลตอบแทน รักษาระเบียบของทางราชการ ให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้ม แจ่มใส ให้คำแนะนำ ปรีक्षा หาแนวทางที่ถูกต้อง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีน้ำใจ สามัคคี ตลอดจน การบริหารงาน ควรยึดมั่นคุณธรรมจริยธรรมขององค์กร อย่างเคร่งครัด มีจิตใจเสียสละ ยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง เน้นหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน 2) ด้านปิยวาจา กล่าวคือ การบริหารตนควรปลูกจิตสำนึก และตระหนัก ในการประพฤติปฏิบัติของตนเอง ด้วยวาจาที่สุภาพไพเราะ อ่อนหวาน มีกิริยาที่นอบน้อมต่อทุกคน ไม่พูดในสิ่งที่ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย คิดก่อนพูด แยกแยะ เรื่องงานกับเรื่องส่วนตัว ใช้ภาษาให้ถูกต้องในการทำงาน หลีกเลี่ยงการตำหนิ นินทา มีสัมมาคารวะ สำหรับการบริหารคน ควรมีการให้ความรู้ในการบริการแก่พนักงานทุกคน ในเรื่องของการทักทายน พุดด้วยความสุภาพ ไม่ใช่คำพูดที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ไม่พูดเสียดสีกัน การโต้เถียงกันควรใช้เหตุผล ไม่ควรใช้อารมณ์พูดในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อองค์กร และควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับเรื่องมนุษยสัมพันธ์ และการให้บริการแก่ประชาชน หรือผู้อื่น รวมถึง การบริหารงาน ควรมีข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ในการใช้คำพูดที่สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน ในการทำงาน การให้บริการแก่ประชาชน และถือปฏิบัติโดยพร้อมเพรียงกัน 3) ด้านอัตถจริยา กล่าวคือ การบริหารตน ควรรู้จักเอื้อเฟื้อต่อกัน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ประพฤติตนในสิ่งที่ เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น รับใช้สังคมด้วยความเต็มใจ ไม่มีแบ่งพรรคแบ่งพวก

เป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่น สำหรับ การบริหารคน ควรช่วยเหลือผู้อื่นช่วยงานของเพื่อนร่วมงาน ให้ความร่วมมือกับบุคคล จัดทำโครงการที่เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น รวมถึง การบริหารงาน ควรมีการช่วยเหลือการทำงาน ของส่วนรวมและมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน ในกรณีที่เกิดปัญหาเรื่องงาน ควรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ยึดหลักสองมาตรฐาน ไม่แบ่งแยก สร้างแรงจูงใจในการทำงานที่เป็นประโยชน์ 4) ด้านสมานัตตตา กล่าวคือ การบริหารตน ควรตระหนักในการมีความปรารถนาต่อทุกคนในทางที่ดี วางตนโดยไม่แบ่งแยกว่าใครอยู่ในตำแหน่งใดไม่ว่าจะเป็นสายการบังคับบัญชาแบบไหนไม่ถือตัว นึกถึงใจเขาใจเรามีจิตใจเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต มีความรัก สร้างความสามัคคี เป็นกันเองกับผู้อื่น สำหรับการบริหารคน ควรได้รับการปลูกฝังทัศนคติทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีต่อองค์กร ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่ก้าวก่ายหน้าทีกัน ควรไว้วางใจผู้อื่น ไม่ใส่ร้ายผู้อื่น จริงใจกับทุกคน และจัดอบรม สัมมนา เพื่อการละลายพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ให้เกียรติกัน ไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึง การบริหารงาน ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา เท่าเทียมกัน สุจริต เน้นความถูกต้องต้องเป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย เข้ากับบุคคลอื่นได้ดี ไม่นำความเดือดร้อนมาให้เพื่อนร่วมงาน บริหารงานอย่างยุติธรรม เข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ทุกคนมีการแสดงความคิดเห็น บริหารงานด้วยความเสมอภาค และยุติธรรม

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีอยู่ 4 ประการ คือ 1) ปัญหาอันเกิดจากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน การให้อภัยกัน 2) ปัญหาอันเกิดจากการใช้คำพูดที่เหมาะสม 3) ปัญหาอันเกิดจากจิตสาธารณะ และ 4) ปัญหาอันเกิดจากการวางตนให้เหมาะสม และเสมอภาค การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า การให้บริการบุคลากรไม่มีความเสมอภาค เลือกปฏิบัติ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต บุคลากรไม่ให้เกียรติเพื่อนร่วมงานเท่าที่ควร

การเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรน้อย ขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เปิดโอกาสให้บุคลากร แสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร (สุภาพร ปรีชานันทศักดิ์, 2559, น. 110; จิตติมา พักเพียง, 2557, น. 195; จุฬามณี แก้วพินทอง, 2556, น. 92) อภิปรายได้ว่า การบริหารงาน ในองค์การจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคลากรในองค์การ โดยคนเป็นผู้สร้างระบบ เป็นผู้ทำให้ระบบเกิดความสับสน วุ่นวาย และคนก็เป็นผู้ทำลายระบบ ซึ่งการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในองค์การก็มีลักษณะที่แตกต่างกันไป เนื่องจากแตกต่างในด้านของความคิด ค่านิยม ความเชื่อ ต่างจิตต่างใจ ต่างความต้องการ ต่างความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์มาไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ พฤติกรรมการปฏิบัติของสมาชิกในองค์การ จะเห็นได้ว่า บุคลากรในองค์การเป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างในการ บริหารงานในองค์การที่อาจทำให้้องค์การนั้นเกิดความ เจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้า และอาจทำให้้องค์การประสบกับ ความล้มเหลวในการบริหารจัดการ

2. แนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อให้บุคลากรในองค์การเป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีคุณธรรม ศีลธรรมอันดีงามทั้งกาย วาจา และใจ มีอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้าน อุตถจริยา และ 4) ด้านสมานัตตตา โดยจะต้องบริหารตน บริหารคน และบริหารงาน การทบทวนวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง พบว่า ด้านทาน ควรให้บริการประชาชนเมื่อไป ติดต่อราชการ 2) ด้านปิยวาจา ให้เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะ สุภาพ ทักทายประชาชนด้วยความเต็มใจ จริงใจ ให้คำ แนะนำกับผู้ที่มารับบริการ 3) ด้านอุตถจริยา ให้เจ้าหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือประชาชนทุกคนที่มารับบริการ 4) ด้าน สมานัตตตา โดยให้เจ้าหน้าที่บริการประชาชนโดยไม่ เลือกรูปแบบ เสมอภาคเท่าเทียมกัน (พระอธิการปณิธิ อธิบุญโญ, 2556, น. 95; พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโภ, 2556, น. 124) อภิปรายได้ว่า คนนั้นเป็นศูนย์กลางของ การพัฒนาทุกสิ่ง ซึ่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อันได้แก่

หลักสังคหวัตถุ 4 ถือได้ว่าเป็นหลักธรรมที่มีความ เหมาะสมในการบริหารตน บริหารคน และบริหารงานใน องค์การได้เป็นอย่างดี จะทำให้คนในองค์การมีแนวคิด แนวปฏิบัติ ค่านิยม ความเชื่อ การประพฤติปฏิบัติที่ดี ต่อองค์การ ถึงแม้ว่าคนในองค์การจะมีที่มาจากความ แตกต่างกันอย่างหลากหลายก็ตาม ดังนั้น หลักสังคหวัตถุ 4 ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การเสียสละ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่ผู้อื่น การใช้คำพูดที่ทำให้กำลังใจกับเพื่อนร่วมงาน พูดจา สุภาพ ให้เกียรติกัน เป็นมิตร บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อ ผู้อื่น อุทิศเวลาในการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้หลักเหตุผล มีความเป็นกันเองกับทุกคน ยุติธรรม ไม่เลือกที่รัก มักที่ชัง เท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดเป็นนโยบาย ในการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ งานของบุคลากรในองค์การอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ทุก ฝ่ายงานขององค์การมีส่วนร่วม และจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากร ในการทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์การตามหลัก สังคหวัตถุ 4

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักธรรมอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เช่น ศีล 5 พรหมวิหาร 4 ไตรสิกขา อิทธิบาท 4 ทิศา 6 เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร ในองค์การมีหลักคิด หลักปฏิบัติ ทั้งในด้านของการบริหาร ตน บริหารคน และบริหารงาน

เอกสารอ้างอิง

จิตติมา พักเพียง. (2557). *รูปแบบการบริหารงานตามหลัก พุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตภาคกลางตอนล่าง* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

จุฬามณี แก้วโพนทอง. (2556). การปฏิบัติตนตามหลัก
ทศพิธราชธรรมที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน
ตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของ
บุคลากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงานส่งเสริม
และสนับสนุนวิชาการ 6 จังหวัดขอนแก่น สังกัด
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย).

พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาภ. (2556). การบริหารงานตาม
หลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย).

พระสมณสุภญา สุทธิญาโณ. (2558). การบริหารจัดการตาม
หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).

พระอธิการปณิธิ อธิปัญโญ. (2556). ความพึงพอใจของ
ประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอ
หนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย).

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎก
ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมาน รังสิโยภุชญา. (2546). การบริหารราชการไทย: อดีต
ปัจจุบัน และอนาคต (ฉบับปรับปรุง) (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

สุภาพร ปรีชานันทศักดิ์. (2559). การนำหลักธรรมาภิบาล
มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรส่วนท้องถิ่น
อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).